

A6 Michał Salmonowicz

ur. ok. 1730 r. w

zm. przed 16.02.1789 r. w

syn Aleksandra (A1)

żona Antonina z Żabów h. Kościesza (córka Antoniego Żaby¹), łowczego brasławskiego i Joanny z kniaziów Światopełków Mirskich) zmarła przed 1829 r.

dzieci: Michał (A61), Antoni (A62), dwie córki NN, Teresa (A06) i Antonina (A06), Józef Wincenty (A11)

- Michał „(...) tak pozostała po Oycu iako też nabyte od stryiów swoich przez iego Matkę część majątności Achremowcow wyprzedał wspólnie z tąż matką swoją Janowi Augustowi z Sklow i Konstancy z Platerow Hylzenom Kasztelanom Inflantskim Starostom Brasławskim, przeświadcza o tem Prawo wieczysto=prze-
dażne r. 1754 Julii 23 sporządzone, tegoż roku i miesiąca 28 dnia w Magdeburji Dziśnienkiej przyznane i tegoż roku 7^{bra} 10 dnia w Trybunale Głównym W²X^{tw}Litewskiego aktykowane od Krystyny z Dymaszewiczow Matki i Michała Alexandrowicza Syna Salmonowiczow pomienionym Hylzenom na Maiętność Achremowce wydane. – Tenże Michał Alexandrowicz Salmonowicz po wybyciu oyczystego majątku w Achremowcach miał sobie nadane Starostwo Plusy²) w powiecie brasławskim położone, iak to daie się widzieć 1° z Przywileju Króla Polskiego Stanisława Augusta w r. 1766 dnia 13 maia danego, przez który Antonina z Żabow Salmonowiczowa dopuszczoną została do wspólności prawa dożywności iakie miał mąż iey Michał Salmonowicz na pomienioną Dzierżawę Plusy – 2° z Intromisy po zeyściu Michała Salmonowicza na imie żony iego Antoniny z Żabow Salmonowiczowey do tegoż Starostwa Plus w roku 1789 februaryi 16. z mocy powyższego przywileju czyniony i dnia następnego w Sądzie Grodzkim Brasławskim zeznaney. – Że z tegoż Michała pozostało trzech synow: Michał, Antoni i Józef teraz wywodzący się, i że oni byli Posessorami wspólnie z Matką swoją rzezonego Starostwa Plus, nato w niedostatku metryk chrzestnych na Michała i Antoniego, które dla zgorzenia razem z Kościołem gdzie oni byli chrzczeni, złożone bydyć nie mogą. Dostatecznym są dowodem: 1°) Świadectwo Izby Skarbowey Wileńskiej r. 1829 mca 9^{bra} 9. za N. 9498 wydane, z którego widać że w czasie rewizyi 1795 r. Matka ich Antonina z Żabow Michałowa Salmonowiczowa Starościna Pluska dożywnia Possesorka tegoż Starostwa zawierającego podług ówczesney lustracyi dusz męzkich rewizjskich dziedzicznych i wolnych 60. podając spiskę szlachecką pomieniła w niey synow swoich Michała, Antoniego i proszącego Józefa oraz cztery córki. – 2^{is}) Kwit z Izby Skarbowey Wileńskiej o podaniu przez Michała braci jego rodzonych Antoniego i Józefa Schemy Szlacheckiej w czasie rewizyi 1816 roku X^{bra} 30 dnia na N. 4286.(...)” [Wyp1]

1) Antoni Józef Żaba, łowczy brasławski; w 1784 r. właściciel w parafii Plusy: wsi Glinówka (wspólnie z Bogusławem Światopełk-Mirskim, podkomorzym brasł.) wsi Obabie Wielkie (wspólnie z Mirskim), wsi Tramielie, folw. Zubina. Miał córkę Petronełę, żonę Mikołaja Rotrowicza, rotmistrza brasławskiego. [prawdopodobnie jego żona Joanna była córką lub siostrą Bogusława Mirskiego]

2) Plusy, wś rząd. nad jez. Plusy, pow. nowoaleksandrowski, gm. Krasnogórki, par. Brasław (zwały się dawniej Przeświecicą al. Przeświecnicą) stanowiła niegdyś starostwo niegrodowe, będące w dzierżeniu Salmonowiczów (dzierżawa trwała na pewno do końca XIX wieku), którzy wzniesli tu w 1770 r. murowany kościół katolicki p.w. św. Trójcy, filialny brasławski [Sul]

[Plusy były w dzierżawie Salmonowiczów już przed 1718 r. – patrz (C)]

- starosta (niegrodowy) Pluski

- w 1770 r. ufundował w Plusach kościół filialny par. brasławskiej [SGKP t. 8, s. 271]

- wg: „Opisu parafii pluskiej” z 1784 r., sporządzonego przez księdza Dominika Dembskiego³) komendarza, do Michała Salmonowicza należały miejscowości położone niedaleko Plus:

Słobodka, dwór i kościół filialny, „który jest punktem opisującej się parafii” (tak widocznie nazywało się miejsce, gdzie stał dwór Michała i zbudowany przez niego i żonę kościół)

Ilża [Ilże] zaścianek, na wschód, ½ mili, „nad jez. Ilże, dalej las w koło”

Łuhowe zaścianek, na wschód zimowy ¼ mili [płd.-wsch.] (chyba Bondaryszki, bo takiej nazwy „Opis...” nie wymienia, a Koreniki należały do Hylzena)

Pupieliszki, na wschód zimowy ¼ mili [płd.-wsch.] (chyba Popieliszki, bo „Opis...” podaje: Popieliszki, JPHylzena, między południem i zachodem o ⅛ mili czyli wg mapy Pupieliszki – prawdopodobnie autor opisu lub mapy pomylił nazwy)

Pietkuniszki, na wschód ⅛ mili, „nad samym jeziorem ze strony wschodniej”

Szemele Zapluskie, na wschód letni, ¼ mili [płn.-wsch.], „nad samym jeziorem ze strony wschodniej” (chyba Zapluskie, bo takiej nazwy „Opis...” nie wymienia)

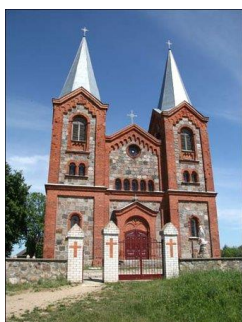
Swilomieście, na zachód letni ¼ mili [płn.-zach.] (= Swilimoście)

Wodegiany zaścianek, na wschód ¼ mili (prawdopodobnie Bondaryszki, powstałe z połączenia z Łuhowe); w „Lustracji starostw 1789 r.” do dzierżawki Plusy zapisany jest zaścianek Wojdziegieniszki

³) Dembski (Dębski) Dominik, ks. komendant pluski: "Przy kościele filialnym w Plusach, wikariusz x. Dominik Dębski prowiz. kościoła brasławskiego. Edukował się in seminario diecesiano, ma lat 35. Pensyi rocznej bierze zł 200. Stół i inną przyzwoitą wygodę od WJmc Pana Salmonowicza starosty pluskiego, ma we dworze” – patrz: Wizytacja dekanatu brasławskiego 1782-1783, s. 7. [komendant, to nie zastępca proboszcza, lecz duchowny tymczasowo pełniący jego obowiązki]

mapa A25 B44

Kościół p.w. św. Trójcy w Plusach; stan obecny)

„Plusy - parafia p.w. Trójcy Przenajświętszej”, autor brat Jan Fibek, kapucyn (z Plus):

1770 - budowa murowanej świątyni staraniem Salmonowicza

1860 - remont kościoła, staraniem Siwickiej.